

maaloustuotantokiintiöt ovat kaikille Baltian maille yhteinen tyytymättömyyden aihe. Niiden kasvattamista perustellaan Venäjän 1998 kriisin negatiivisilla vaikutuksilla maataloustuotteiden kauppaan. Lisäksi hakijamaat haluavat nykyisten jäsenmaiden kanssa yhtäläiset maataloustuet heti liittymisensä jälkeen. Tämän puheenvuoron jälkeen seuraneessa keskustelussa Hololei tosin huomautti, että maatalouskysymys ei ole Virolle yhtä merkittävä kuin Latvialle ja Liettualle sektorin koon vuoksi. Tarkasteltaessa kunkin maan neuvottelutilannetta erikseen Mäkeläinen-Buhanistin mukaan Latvia on edennyt neuvotteluissaan hyvin, mutta EU on edelleen huolissaan maan korkeasta korruptiosta. Latviaa onkin kehoitettu uudistamaan hallinto- ja oikeusjärjestelmäänsä korruption voittamiseksi. Myös Kaitila korosti esityksessään korruption olevan suomalaisyritysten mielestä yksi suurimmista liiketoimintaa vaikeuttavista tekijöistä Latviassa. Virossa palavaa kiveä käyttävän energiasektorin liberalisoinnista neuvoteltiin pitkään, kunnes EU myöntyi Viron pyyntöön vuoden 2008 kestävästä siirtymäajasta. Sen sijaan Viron toiveisiin verovapaan kaupankäynnin jatkumisesta EU-maihin suuntautuvilla lautoilla ja laivoilla ei suostuttu, mistä Hololeikin oli pettynyt. Liettuan suurin haaste puolestaan tulee olemaan Ignalinan ydinvoimalan sulkeminen. Ensimmäinen reaktori on tarkoitus sulkea ennen vuotta 2005 ja toinen 2009. Myös venäläisten kauttakululiikenteen järjestäminen Kaliningradiin oli pitkään avoin kysymys, kunnes asiasta saatiin tehtyä periaatepäätös.

Ekonomisti Tuuli Koivu Suomen Pankista loi katsauksen Baltian maiden viime aikaiseen talouskehitykseen. Bruttokansantuote on kaikissa maissa kasvus-

sa ja kasvun ennustetaan jatkuvan 5-6% vauhdilla myös vuonna 2003. Ripeän talouskasvun taustalla on ennen kaikkea vahva kotimainen kysyntä. Palkkojen nousun ja lainanantojen kasvun myötä yksityinen kysyntä on voimistunut. Lisäksi investoinnit etenkin kuljetus- ja viestintäsektorille, kauppaan ja teollisuuteen ovat kasvaneet. Latvian ja Liettuan osalta tilannetta on lisäksi parantanut Venäjän suotuisa talouskehitys. Kaitilan mukaan myös suorien ulkomaisten investointien uusiin jäsenmaihiin odotetaan kasvavan. Julkisen sektorin vaje aletaan vähitellen saada hallintaan etenkin Virossa, mutta myös Latviassa ja Liettuassa. Vaihrotaseen vaje sen sijaan on edelleen huomattavan suuri kaikissa kolmessa maassa. Positiivisesta yleissuuntauksesta huolimatta hakijamaiden ja nykyisten jäsenmaiden välillä vallitsee edelleen huomattava taloudellinen kuilu, kuten tutkimusohjaaja Iikka Korhonen Suomen Pankista muistutti. Henkeä kohden laskettu ostovoimakorjattu bruttokansantuote ylittää hakijamaissa vain noin 40 % EU:n tasosta ja optimistisimpienkin laskelmien mukaan esim. Baltian mailta kuluu yli 30 vuotta ennen kuin ne saavuttavat EU:n tason. Tämähän vain siinä tapauksessa, että niiden BKT kasvaa jatkuvasti 5-6 % vuosivauhtia, eli huomattavasti nopeammin kuin EU:ssa yleensä. Kan-

sainvälisen kasvututkimuksen mukaan kasvuun vaikuttavia tekijöitä ovat mm. suhteellinen asema rikkaimpaan maahan verrattuna, koulutusaste sekä investoinnit. Näistä lähtökohdista katsottuna tilanne on suhteellisen suotuisa lähes kaikissa EU-kandidaattimaissa.

Seminaarin päätti Suomen Pankin Siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen päällikkö Pekka Sutela muistuttamalla mieliin miten heterogeenisiä Baltian maat oikeastaan ovat huolimatta siitä, että niihin usein viitataan yhtenä kokonaisuutena. Seminaari oli erittäin antoisa ja monipuolinen ja käsitellyt aiheet herättivät paljon keskustelua. Yleisö oli erityisen kiinnostunut itälaajenemisen yritystason vaikutuksista, joista esitettiin useita kysymyksiä. Tällä tasolla tutkimus on kuitenkin vielä ollut suhteellisen vähäistä, joten kaikkiin kysymyksiin ei löytynyt vastauksia. Muun muassa Suomen Pankin ja ETLAn tekemän ansiokkaan makrotason tutkimuksen ja Keskuskauppakamarin käytännönläheisempien Baltian maiden ja Puolan liiketoimintaympäristöä koskevien selvitysten lisäksi itälaajenemisen vaikutuksissa esimerkiksi yritysten kansainvälistymisen ja strategioiden kannalta riittää vielä paljon tutkittavaa.

Piia Heliste

NVOY piti vuosikokouksensa

Neuvostoliitossa opiskelleiden yhdistys (NOY) piti 1. helmikuuta 2003 vuosikokouksensa Tampereen Työväentalon tiloissa. Kokouksen asialistalla oli mm. yhdistyksen nimenmuutos, uusien sääntöjen hyväksyminen sekä Moskovassa toukokuussa järjestettävä kansainvälinen opiskeli-

jayhdistysten foorumi.

Yhdistys muutti nimensä paremmin tätä päivää vastaavaksi: se on nyt Neuvostoliitossa ja Venäjällä opiskelleiden yhdistys (NVOY).

Kokouksessa oli paikalla 19 jäsentä – entisiä Moskovian, Leningradin ja Kiovan korkea-

koulujen opiskelijoita. Vuosien ja vuosikymmenten saatossa oppia Neuvostoliitosta ja Venäjältä on hakenut noin 6 000 suomalais-opiskelijaa, mutta valitettavasti yhdistyksen osoiterekisterissä on heistä vain 200 henkilön tiedot. NVOY:n eräänä tehtävänä onkin tiedottaa paremmin olemassaolostaan ja saada kaikki halukkaat entiset ja tulevat opiskelijat jäsenikseen.

Paikkansa vuosikokouksessa jättänyt pitkäaikainen puheenjohtaja Sirkka-Liisa Lindqvist kertoi, että Suomesta lähtee opiskelijavaihto-ohjelmien kautta Venäjälle koko ajan uusia opiskelijoita. Yhdistyksen jäsenet ovat järjestäneet tietoiskuja ja seminaareja opiskelumahdollisuuksista Venäjällä. Tietoiskuja on pidetty sekä koululaisille että yliopisto-opiskelijoille. NVOY on myös toiminut asiantuntijana sekä opetusministeriön että CIMO:n opiskelijavaihto-ohjelmissa.

Yhdistyksen tärkeimpiä tehtäviä onkin sekä entisten että vasta opintielä olevien opiskelijoiden auttaminen viranomaisasioissa. Suomeen muuttaneiden, entisen Neuvostoliiton ja nykyisten Venäjän/IVY-maiden kansalaisten suorittamien tutkintojen vastaavuuskysymyksissä avustaminen on ollut myös vaativa tehtävä, jossa yhdistyksen asiantuntemusta yhä kaivataan.

NVOY:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Leila Lindqvist-Häkkinen. Uusiin sääntöihin kirjattiin, että yhdistys toimii välittäjänä jäsentensä jatkokoulutuksen järjestämisessä Venäjällä, että se välittää tietoa opiskelusta naapurimaassa ja osallistuu sellaisiin opetusalan laitosten yhteisiin toimintoihin, jotka edistävät suomalaisten opiskelua Venäjällä. NVOY tukee jäseniään opiskeluun, asumiseen ja liikkumiseen liittyvissä kysymyksissä, yhteistyössä Suomen ja Venäjän viranomaisten kanssa. Yhdistys myös järjestää jäsenil-

leen ammatilliseen jatkokoulutukseen liittyviä luentoja, seminaareja ja neuvotteluja, opintomatoja sekä muita tilaisuuksia sekä Suomessa että Venäjällä.

Moskovassa kokoontuu toukokuussa 2003 kansainvälinen Neuvostoliitossa ja Venäjällä opiskelleiden foorumi. Suomesta foorumiin osallistuu kahdeksan yhdistyksen jäsentä. Foorumin eri seminaarit, ns. pyöreän pöydän istunnot, pidetään sekä Moskovan valtionyliopistolla että muissa korkeakouluissa. Seminaarien teemoja ovat mm. venäläisten ja neuvostoliitolaisten tutkintojen vastaavuuteen liittyvät ongelmat, ulkomaalaisten opiskelijoiden hyväksyminen venäläisten korkeakoulujen opiskelijoiksi, entisten opiskelijoiden jatkokoulutukseen liittyvät kysymykset, opiskelijayhdistysten yhteistyön kehittäminen sekä venäjän kielen opetus maailmalla.

Neuvostoliitossa ja Venäjällä opiskelleiden yhdistyksen vuo-

sikokouksen lopuksi keskusteltiin siitä, kuinka tärkeää olisi kerätä talteen Neuvostoliitossa opiskelleiden muistelmia ja muita opiskeluaikoihin liittyvää aineistoa. Ensimmäiset aloittivat opintonsa jo 1950-luvulla ja heitä seurasi vuosittain melkoinen opiskelijajoukko, erityisesti 1970-luvulla. Suomalaisopiskelijoita oli monissa eri kaupungeissa ja tasavalloissa. He saivat ainutkertaisia vaikutteita paitsi neuvostotodellisuudesta, myös eri tasavaltojen kulttuuriperinnöstä. Tutkijoille tämä aineisto olisi varmasti hyvin tärkeää. Sovittiin, että aineiston ensisijaisena kerääjänä toimisi Tampereen Lenin-museo, joka toimittaisi materiaalin edelleen Kansan Arkistoon ja sopisi sen tarkemmas- ta käytöstä ja säilytyksestä siel- lä.

Mia Heinimaa

FM, Kiovan valtionyliopisto,
Lenin-museo

Edited by Markku Kivinen and Katri Pynnöniemi:

BEYOND THE GARDEN RING Dimensions of Russian Regionalism
952-10-0544-0 34 • (+ VAT 8%)

Edited by Eero Medijainen and Vahur Made:

ESTONIAN FOREIGN POLICY AT THE CROSS-ROADS
952-10-0754-0 29 • (+ VAT 8%)

Jukka Paastela: **FINNISH COMMUNISM UNDER SOVIET TOTALITARIANISM**

Oppositions within the Finnish Communist Party in Soviet Russia 1918-1935
952-10-0755-9 34 • (+VAT 8%)

Edited by Kaarle Nordenstreng, Elena Vartanova and Yassen Zassoursky:
RUSSIAN MEDIA CHALLENGE
951-45-9698-6 34 • (+VAT 8%) *New edition.*

Timo Hellenberg:

CHALLENGING DISASTERS Natural Disaster
Reduction in the Context of Intergovernmental Relations
952-10-0741-9 36 • (+VAT 8%)

KIKIMORA

PUBLICATIONS

ORDERS: kikimora-publications@helsinki.fi Tel. 358-9-1912 4175

www.kikimora-publications.com